

herunder ogsaa betydelige rentebærende Udlaan og ca. 11 Mill. Kr. til Afbetaling paa Statsgælden.

Jeg skal hermed anbefale Tillægsbevillingslovforslaget til saa hurtig Behandling som muligt i dette høje Ting.

Jeg skal dernæst fremlægge *Forslag til Lov om Udstedelse af Statsobligationer til Dækning af Udgifter ved Erhvervelse af indtægtgivende Aktiver*. De Summer, der anbringes i Kapitalanlæg, og som opføres paa § 26, er under og efter Krigen steget ganske overordentligt. Paa Statsregnskabet 1913—14, altsaa det sidste Statsregnskab før Krigen, var hele Nettoudgiften paa § 26 knap 8 Mill. Kr., og det var en Normaludgift i Tiderne før Krigen, medens den paa det sidste Statsregnskab, naar bortses fra Indtægten ved det amerikanske Laan, var ca. 98½ Mill. Kr. og i indværende Aar antagelig vil bevæge sig mellem 60 og 70 Mill. Kr. Aarsagerne til den stærke Stigning er for det første i al Almindelighed Prisstigningen, men den kan naturligvis langt fra alene forklare den meget stærke Vækst i disse Udgifter. Væsentligere Aarsager er at søge i sociale Hensyn, navnlig i den stærke Forcing af offentlige Arbejder, som har fundet Sted i de Aar, hvor Arbejdsløsheden var haardest at bære, og endvidere de talrige Udlaan og andre Udgifter, som staar i Forbindelse med de forskellige sociale Bestræbelser, der er blevet fremmet saa stærkt i de sidste Aar. Det er imidlertid nødvendigt at trække noget ind paa disse Udgifter, og der er ogsaa trukket ganske betydeligt ind paa dem allerede; men denne Indskrænkning af Kapitalanlægsudgifterne paa § 26 kan umuligt ske pludseligt, dels af Hensyn til den forsvarlige Udførelse af de paabegyndte offentlige Arbejder, dels fordi de Arbejder, der er hjemlet ved Love eller ved tidligere Bevillinger, stadig medfører betydelig Overførsel ved Genbevilling til kommende Finansaar og derfor endnu i de første Finansaar vil belaste § 26 overordentligt, selv om man i øvrigt søger at komme ind paa et langsommere Tempo med disse Udgifter.

Det kan da neppe undgaas, at vi som andre Lande søger nogen Støtte til Afholdelse af disse Udgifter ved Laan. Den Opgave at dække alle Kapitalanlæg ved løbende Indtægter stiller man sig, saa vidt mig bekendt, heller ikke nogetsteds. I Sverige er det ganske fast Praksis — og var det ogsaa før Krigen —, at største Delen af Udgifterne til Kapitalanlæg af-

holdes ved Laan; i 1913 afholdtes f. Eks. ca. 43 Mill. Kr. paa denne Maade, i 1921 ca. 166 Mill. Kr. Det er heller ikke noget nyt i vor egen Finanspraksis. Vi har saaledes haft forskellige Jernbanelove, som har bemyndiget Regeringen til at afholde en Del af Udgifterne ved Udstedelse af Obligationer, saaledes sidst Jernbanelovene af 1918; denne Bemyndigelse er imidlertid ikke blevet benyttet, idet man i de følgende Aar optog de store Laan paa anden Maade. Endvidere skal jeg minde om Laaneloven af 1. April 1912, der gav en lignende Bemyndigelse som den, der her søges, men paa et mindre Beløb, nemlig 3 Mill. Kr.

Naar det her foreslaas at give Finansministeren en Bemyndigelse til at optage saadanne Laan i Finansaarene 1922—23, 1923—24 og 1924—25 med 10 Mill. Kr. om Aaret, vil det efter Budgettets Forhold i al Almindelighed nogenlunde svare til de 3 Mill. Kr. i 1912. Naar Tallet 10 Millioner er valgt, er det, fordi man ikke ønsker nogen Forøgelse af Statsgælden; da de ordinære Afdrag paa Statsgælden er ca. 11 Mill. Kr., har man altsaa ønsket at holde dette Laanebeløb indenfor 10 Mill. Kr. aarlig.

I øvrigt er Lovforslaget i det væsentlige bygget paa samme Maade som Loven af 1912. Det giver Finansministeren en almindelig Bemyndigelse indenfor visse Grænser, men overlader ham i øvrigt at skønne over, paa hvilket Tidspunkt og paa hvilke Vilkaar disse Obligationer skal udstedes, saaledes at han altid kan tage et rimeligt Hensyn til Pengemarkedets Forhold paa dette Omraade. Det foreslaas i Lovforslagets § 2, at Obligationerne kan bære en Rente af indtil 5 pCt., som betales halvaarlig hver 1. Januar og 1. Juli. Endvidere er der forskellige almindelige Bestemmelser, med Hensyn til hvilke jeg henviser til Forslaget. Laanene skal være indenlandske og afdrages i Løbet af 40 Aar og saaledes, at Amortisationen aarlig skal udgøre mindst $\frac{1}{40}$ af det samlede Obligationsbeløb. Jeg gaar ud fra, at naar denne Lov vedtages, vil der, efter som Forholdene ligger, ikke være Brug for noget egentligt Statslaan, hvorved Statens samlede Gældsbyrde kunde forøges, hverken et indenlandsk eller et udenlandsk. Naturligvis kan uforudsete Forhold indtræde, men saaledes som Forholdene nu ligger, vil jeg ikke mene det nødvendigt.

Jeg skal i Forbindelse med dette Forslag henvise til de Oplysninger, jeg gav forleden Dag, angaaende de Besparelsesforanstaltninger, der paatænkes, og